

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 374 /2014

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Γ' ΤΜΗΜΑ)

Συνεδρίαση της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ανδρέας Γραμματικός, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Δεληγιάννη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: το αριθ. πρωτ. 25115/3800/21.2.2013 έγγραφο του Τμήματος Αδειών Οδήγησης και Κανόνων Κυκλοφορίας της Δ/σης Οδικής Κυκλοφορίας, της Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφαλείας, της Γενικής Γραμματείας Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

Ερώτημα: *Εάν για την εφαρμογή των άρθρων 3, 4 και 15 του π.δ. 208/2002, οι αρμόδιες Υπηρεσίες οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τις καταδίκες που περιλαμβάνονται στα δελτία ποινικού μητρώου, για ποινικά αδικήματα που είναι κρίσιμα για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, αμέσως μετά την επιτυχή λήξη της περιόδου της αναστολής.*

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ'), μετά την έκδοση της 3314/2014 απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας, κατόπιν του υπ' αριθ. ΚΥ2638/3-6-2013 Πρακτικού της υπ' αριθ. 247 συνεδρίασης του Γ' τμήματος ΝΣΚ της 3-6-2013, γνωμοδότησε, ως εξής :

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το κείμενο του ανωτέρω ερωτήματος και τα έγγραφα που το συνοδεύουν εκτίθεται το ακόλουθο ιστορικό:

Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Κυκλάδων με την 85071/6277/22-11-2011 απόφασή της, κατ εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 του Π.Δ. 208/2002, απέρριψε το από 17-11-2011 αίτημα ενδιαφερομένου για ανανέωση άδειας εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών, διότι από το αντίγραφο ποινικού μητρώου του προέκυψε ότι αυτός είχε καταδικαστεί κατά το έτος 2005 σε ποινή φυλάκισης 15 μηνών για πλαστογραφία μετά χρήσεως, με τριετή αναστολή.

Με αφορμή την ανωτέρω απόφαση ο Συνήγορος του πολίτη με το αριθ. πρωτ. 150671/12580/2012 έγγραφό του, στο πλαίσιο άσκησης του διαμεσολαβητικού του ρόλου για την καταπολέμηση φαινομένων κακοδιοίκησης, εισηγείται προς την Διοίκηση, παραθέτοντας και συναφή νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι με την επιτυχή πάροδο της περιόδου της αναστολής για ποινή εκ των αναφερομένων στις ανωτέρω διατάξεις, η ποινή αυτή και κάθε είδους παρεπόμενη της εξαφανίζεται από το νομικό κόσμο και οι αρμόδιες Υπηρεσίες οφείλουν να μην την λαμβάνουν υπ' όψιν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Το αυτό προτείνει ακόμα και στην περίπτωση που η καταδίκη αναγράφεται στο δελτίο ποινικού μητρώου του ενδιαφερομένου, το οποίο επικαιροποιείται σύμφωνα με το άρθρο 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στο οποίο προβλέπεται η καταστροφή των δελτίων ποινικού μητρώου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και η επικαιροποίησή τους ανάλογα με τους εκεί οριζόμενους όρους και προϋποθέσεις.

Τέλος, η Διοίκηση επικαλείται την 2606/2011 απόφαση του Δ' Τμήματος του ΣΤΕ, που παρέπεμψε το σχετικό ζήτημα στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, λόγω σπουδαιότητας δεχόμενο, κατ αντίθεση προς την νομολογία που παραθέτει ο Συνήγορος, ότι η μη ανανέωση της άδειας άσκησης επαγγέλματος, λόγω ύπαρξης ποινικής καταδίκης για κάποιο από τα περιοριστικώς μνημονευόμενα στις οικείες διατάξεις αδικήματα, επιβάλλεται χωρίς να εξαρτάται, κατά τις ειδικές διατάξεις, η λήψη του εν λόγω διοικητικού μέτρου από την τύχη της επιβληθείσης ποινής, από το εάν, δηλαδή, η ποινή αυτή έχει ανασταλεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Ποινικού Κώδικα, καθώς και εάν έχει παρέλθει επιτυχώς ή όχι ο χρόνος αναστολής εκτελέσεως της ποινής.

II. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. 1. Στο άρθρο 94 παρ.6 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν.2696/1999, Α' 57) όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

« Άρθρο 94

Κατηγορίες αδειών οδήγησης αυτοκινήτων τρίτροχων οχημάτων και μοτοσικλετών - Κυρώσεις - Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών.

1[...], 6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, καθορίζονται:

α) οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η σύνθεση των εξεταστικών επιτροπών και όλα τα θέματα που αφορούν τον τρόπο εξέτασης για τη χορήγηση άδειας εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.

β) οι προϋποθέσεις, διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σχολής οδηγών αυτοκινήτων, τρίτροχων οχημάτων και μοτοσικλετών.

γ) Τα της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και τα της λειτουργίας σχολών οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών

δ) Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος αυτού, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους.»

(Με το άρθρο 49 παρ.1 ν.4155/2013 (Α' 120/29.5.2013), αντικαταστάθηκε το άρθρο 94 Κ.Ο.Κ. όπως ίσχυε και δόθηκε νέα εξουσιοδότηση με την παρ 6 για την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα ρυθμίσει τους όρους και προϋποθέσεις της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα προεδρικά διατάγματα.)

B. 1. Με εξουσιοδότηση από την ανωτέρω διάταξη εκδόθηκε το π.δ.208/2002 «Εκπαιδευτές Υποψηφίων Οδηγών, Σχολές Οδηγών, Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (Α' 194), στα άρθρα 3, 4 και 15 του οποίου ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

α) « Άρθρο 3

1[...] 2. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Εκπαιδευτή χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα που πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. [...], β. [...], γ. Δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, λαθρεμπορία,

παράβαση της νομοθεσίας για ναρκωτικά, απιστία, παράβαση καθήκοντος, έγκλημα κατά των ηθών, λιποταξία ή ανυποταξία σε περίοδο πολέμου, παθητική ή ενεργητική δωροδοκία, μέσα δε στην τελευταία. πριν την υποβολή των δικαιολογητικών, πενταετία για οποιοδήποτε άλλο αδίκημα σε ποινές πάνω από δέκα (10) μήνες φυλάκισης αθροιστικά ή σε ποινές πάνω από ενενήντα (90) ημέρες φυλάκισης ή κράτησης αθροιστικά για παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ή της νομοθεσίας για τα αυτοκίνητα γενικά. δ. Δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για παράνομη άσκηση του επαγγέλματος Εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών. [...]

3. Οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου πρέπει να πληρούνται καθ' όλη τη διάρκεια που ο ενδιαφερόμενος κατέχει άδεια Εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών. Αν οποτεδήποτε, παύσει να πληρούται οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις της παραπάνω παραγράφου (2), ανακαλείται η άδεια άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή και επαναχορηγείται εφόσον παύσουν να υφίστανται οι λόγοι για τους οποίους αφαιρέθηκε.

4. Για τη χορήγηση της άδειας άσκησης επαγγέλματος ο ενδιαφερόμενος, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, με τα εξής δικαιολογητικά:

α. [...] β. Αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου Α', έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής, για την κατάθεση αίτησης χορήγησης αντιγράφου ποινικού μητρώου τύπου Α, μαζί με δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα των περιπτώσεων γ και δ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση αυτή προ της χορηγήσεως της αδείας θα πρέπει να προσκομίσει το αντίγραφο ποινικού μητρώου στην αρμόδια υπηρεσία.»

β) «Άρθρο 4

1. [...] Για την ανανέωση της άδειας άσκησης επαγγέλματος, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, τα εξής δικαιολογητικά:

α. [...], β. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86 του ενδιαφερομένου

ότι πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος. [...] γ. Αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου Α' έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 2 του άρθρου 3 ή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής, για την κατάθεση αίτησης χορήγησης αντιγράφου ποινικού μητρώου τύπου Α, μαζί με δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3.»

γ) «Άρθρο 15

Κυρώσεις εκπαιδευτών υποψηφίων οδηγών

Καθιερώνεται σύστημα κυρώσεων για παραβάσεις κατά την άσκηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών, ως ακολούθως:

1[...] 2. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών αφαιρείται οριστικά, όταν για τον εκπαιδευτή εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου για τα αδικήματα της παράνομης άσκησης του επαγγέλματος Εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών, κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, λαθρεμπορίας, παράβασης της νομοθεσίας για ναρκωτικά, απιστίας, παράβασης καθήκοντος, εγκλήματος κατά της γενετήσιας ελευθερίας, εγκλήματος οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, λιποταξίας ή ανυποταξίας σε περίοδο πολέμου, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο αδίκημα με ποινές πάνω από δέκα (10) μήνες φυλάκισης αθροιστικά ή σε ποινές πάνω από ενενήντα (90) ημέρες φυλάκισης ή κράτησης αθροιστικά για παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ή της νομοθεσίας για τα αυτοκίνητα γενικά. Στην περίπτωση αυτή, ο εκπαιδευτής υποχρεούται να καταθέσει εντός ενός (1) μηνός, στην αρμόδια υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, την άδεια άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών. Σε αντίθετη περίπτωση, η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών προβαίνει στην αφαίρεση της άδειας, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, που εκδίδεται σε ένα (1) μήνα από τότε που με οποιοδήποτε τρόπο, έλαβε γνώση.

3. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών αφαιρείται οριστικά, όταν για τον εκπαιδευτή εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου για το αδίκημα της παθητικής ή ενεργητικής δωροδοκίας. Στην περίπτωση αυτή, ο εκπαιδευτής υποχρεούται να καταθέσει εντός

ενός (1) μηνός, στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών την ανωτέρω άδεια. Σε αντίθετη περίπτωση, η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών προβαίνει στην αφαίρεση της άδειας, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, που εκδίδεται σε ένα (1) μήνα από τότε που με οποιοδήποτε τρόπο, έλαβε γνώση.»

Η διάταξη τίθεται όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 113 παρ.4 ν.4070/2012 (Α' 82).

Γ. Στο άρθρο 3 του ν. 3919/2011 προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β' του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζομένων στο επόμενο εδάφιο, το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεως του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία.»

Δ. 1. Στα άρθρα 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985, Α' 106) που περιλαμβάνονται στο γενικό μέρος του, καθιερώνεται η υπό όρον αναστολή εκτελέσεως της ποινής για ορισμένο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία και ανώτερο από πέντε έτη, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 100 του Κώδικα.

2. Στο άρθρο 101 του ίδιου Κώδικα προβλέπονται οι περιπτώσεις ανάκλησης της χορηγηθείσας αναστολής, ενώ στα άρθρα 102 και 104 παρ. 2 ορίζεται ότι:

α) «Άρθρο 102

1. Αν κατά το διάστημα της αναστολής ο καταδικασμένος καταδικαστεί και πάλι σε ποινή στερητική της ελευθερίας για κακούργημα ή πλημμέλημα που

τελέστηκε κατά τη διάρκεια της αναστολής, η αναστολή αίρεται μόλις καταστεί αμετάκλητη η νέα καταδίκη ... 2. Αν η αναστολή δεν αρθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω ή δεν ανακληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101, η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί».

β) «Άρθρο 104

2. Οι παρεπόμενες της ποινής στερήσεις δικαιωμάτων και ανικανότητες αναστέλλονται και εξαλείφονται μαζί με την κύρια ποινή αν πρόκειται όμως για στερήσεις ή ανικανότητες σε βάρος δημόσιων υπαλλήλων (άρθρο 263), το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μην ανασταλούν».

Ε. Στο άρθρο 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προβλέπεται η καταστροφή των δελτίων ποινικού μητρώου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και η επικαιροποίησή τους ανάλογα με τους εκεί οριζόμενους όρους και προϋποθέσεις.

«Άρθρο 578.

Καταστροφή δελτίων ποινικού μητρώου

1. Τα δελτία ποινικού μητρώου παύουν να ισχύουν και αποκλείεται η χρησιμοποίησή τους για οποιοδήποτε σκοπό στις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις:

α) [...] δ) Αν με την καταδικαστική απόφαση για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 99 του ποινικού κώδικα, μετά την πάροδο πέντε ετών από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής, εφ' όσον η αναστολή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί.

2. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο, προβαίνουν κάθε έξι μήνες σε εκκαθάρισή του από τα δελτία που παύουν να ισχύουν σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Μετά την εξάμηνη περιοδική εκκαθάριση είτε καταστρέφονται τα ανίσχυρα δελτία είτε, στην περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος σύμφωνα με το άρθρο 573 παρ. 1 εδ. ε, διαγράφεται από τη μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή η ανίσχυρη εγγραφή.

3. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α' έως και γ' της παραγράφου 1 τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται αμέσως μόλις διαπιστωθεί η συνδρομή του σχετικού λόγου. Στις περιπτώσεις των εδαφίων δ' έως και στ' της ίδιας

παραγράφου, τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται κατά την πρώτη περιοδική εκκαθάριση μετά τη διαπίστωση της συνδρομής του σχετικού λόγου. Η καταστροφή διατάσσεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.»

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων αυτοτελώς και συνδυαστικώς, συνάγονται τα ακόλουθα:

A. Με τα άρθρα 3 και 4 του Π.Δ. 208/2002 (194 Α), καθορίζονται οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για την χορήγηση, την ανανέωση και την έκδοση αντιγράφου άδειας άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών.

Ειδικότερα στην παράγραφο 2 εδαφ. γ του άρθρου 3 αναφέρεται ότι η ανωτέρω άδεια χορηγείται ή ανανεώνεται υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει καταδικαστεί τελεσίδικα σε οποιαδήποτε ποινή για μία σειρά αδικημάτων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 η διοικητική πράξη της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών έχει αντικατασταθεί από την απλή αναγγελία έναρξης ασκήσεως επαγγέλματος, η οποία πάντως πρέπει να συνοδεύεται από τα προβλεπόμενα στις ως άνω διατάξεις του π.δ.208/2002 δικαιολογητικά. Είναι μάλιστα δυνατή η έκδοση βεβαίωσης της αρμόδιας υπηρεσίας, για τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων άσκησης του συγκεκριμένου επαγγέλματος, ενώ η Διοίκηση βεβαίως, μπορεί να προβεί σε απαγόρευση της ασκήσεως επαγγέλματος στις περιπτώσεις που δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία .

Συνεπώς και μετά την ισχύ του νόμου 3919/2011 οι υποψήφιοι εκπαιδευτές υποψηφίων οδηγών οφείλουν να προσκομίσουν αντίγραφο ποινικού μητρώου από το οποίο να προκύπτει η μη καταδίκη τους για κάποιο από τα αδικήματα που προβλέπουν οι διατάξεις του π.δ. 208 /2002 και εφόσον από αυτό προκύπτει η ύπαρξη μιας από τις καταδίκες που προβλέπουν ως κώλυμα οι προαναφερθείσες διατάξεις, η Διοίκηση οφείλει να μην επιτρέψει την άσκηση της σχετικής επαγγελματικής δραστηριότητας από τον συγκεκριμένο υποψήφιο.

B. Περαιτέρω, στην περίπτωση κατά την οποία η καταδικαστική ποινή έχει ανασταλεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Ποινικού Κώδικα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 102 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα με την επιτυχή πάροδο του

χρόνου δοκιμασίας της αναστολής εξαφανίζεται η σχετική ποινή, και θεωρείται ως να μην υπήρξε ποτέ. Παράλληλως σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 104 του ΠΚ εξαλείφονται μαζί με την κύρια ποινή και οι παρεπόμενες της ποινής στερήσεις δικαιωμάτων και ανικανότητες.

Γ. Ωστόσο, όπως κρίθηκε με την 3314/2014 απόφαση της Ολομελείας ΣΤΕ τα προβλεπόμενα σε μεταγενέστερους του Π.Κ. νόμους, διοικητικά μέτρα απαγόρευσεως ασκήσεως επαγγέλματος, επιβάλλονται σε περίπτωση ποινικής καταδίκης για κάποιο από τα περιοριστικώς μνημονευόμενα αδικήματα, χωρίς να εξαρτάται, κατά τις ειδικές διατάξεις, η λήψη τους από την τύχη της επιβληθείσης ποινής, από το εάν, δηλαδή, η ποινή αυτή έχει ανασταλεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Ποινικού Κώδικα, καθώς και εάν έχει παρέλθει επιτυχώς ή όχι ο χρόνος αναστολής εκτελέσεως της ποινής. (βλ. επίσης ΣΤΕ 4530/2012, 2506/2011, 1147/2009, και αντιθ. ενδ. ΣΤΕ 79/73 Ολομ., 3424/76, 3075/84, 5534/95, 1889/01, 1055/03, ΣΤΕ 972/94, 5534/1995, 5284/97, 1889/2001, 2903/02, 2117/2009, κ.ά.).

Συναφώς προς τα ανωτέρω «παρεπόμενες ποινές» κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 104παρ.2 ΠΚ είναι αποκλειστικώς. *«...οι στερήσεις και ανικανότητες προς διατήρηση ή απόκτηση αξιωμάτων και δημοσίων θέσεων, που προβλέπονται ως περιεχόμενο των, υπό τον συμπύκνοντα τίτλο διατάξεων του Τμήματος ΙΙ του τέταρτου Κεφαλαίου του Ποινικού Κώδικα.»* (ΑΠ 1/2003 Ολομ ΠΟΙΝ, Γνωμ ΕΙΣ ΑΠ 4/2003.). Συνεπώς τα προβλεπόμενα σε μεταγενέστερους του Π.Κ. νόμους, διοικητικά μέτρα απαγορεύσεως ασκήσεως επαγγέλματος σχετιζόμενα προς ποινικές καταδίκες, δεν εμπίπτουν στις παρεπόμενες στερήσεις δικαιωμάτων και ανικανότητες, για τις οποίες στην παράγραφο 2 του άρθρου 104 του Ποινικού Κώδικα ορίζεται ότι αναστέλλονται και εξαλείφονται μαζί με την κύρια ποινή. (ΣΤΕ Ολ3314/2014)

Δ. Επιπλέον λόγοι δημοσίου συμφέροντος είναι δυνατό να επιβάλλουν και καθιστούν συνταγματικά ανεκτή την πρόβλεψη μιας σειράς αυστηρών περιορισμών και παρέμβασης του κράτους στην άσκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας προκειμένου να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη του κράτους και του κοινωνικού συνόλου στον τρόπο που ασκείται η σχετική δραστηριότητα. (ΣΤΕ Ολ3314/2014, ΣΤΕ 4530/2012, 2506/2011, 1147/2009)

Ε. Στην προκειμένη περίπτωση οι κρίσιμες διατάξεις του π.δ.208/2002, είναι μεταγενέστερες του Ποινικού Κώδικα, και προβλέπουν ότι η τελεσίδικη καταδίκη για μια σειρά ποινικών αδικημάτων εμποδίζει τη χορήγηση ή την ανανέωση της αδειας ασκήσεως του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών ενώ η αμετάκλητη καταδίκη για τα ίδια αδικήματα αποτελεί λόγο ανάκλησης υφιστάμενης αδειας, χωρίς να προβλέπεται κάποια εξαίρεση για την περίπτωση που η ποινή έχει επιβληθεί με αναστολή, ή η ένδικη συνέπεια να συνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο με την πραγματική έκτιση της επιβληθείσας ποινής.

Κατά συνέπεια, εν όψει όσων αναλύθηκαν ανωτέρω, θα πρέπει να γίνει πλέον δεκτό ότι στις περιπτώσεις: α) αναγγελίας ενάρξεως επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών β) γνωστοποίησης της παράτασης άσκησης του ίδιου επαγγέλματος (ανανέωσης αδειας) και γ) απαγορεύσεως του δικαιώματος άσκησης αυτού, κατά την εφαρμογή των άρθρων 3, 4 και 15 του π.δ. 208/2002, οφείλουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες να λαμβάνουν υπόψη τις καταδίκες για τα ποινικά αδικήματα που είναι κρίσιμα για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων και εμφανίζονται στο ποινικό μητρώο των υποψηφίων, ανεξάρτητα από την τύχη της επιβληθείσας ποινής, από το εάν δηλαδή, η ποινή αυτή έχει ανασταλεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Ποινικού Κώδικα, καθώς και εάν έχει παρέλθει επιτυχώς ή όχι ο χρόνος αναστολής εκτελέσεως της ποινής.

Στ. Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 578 ΚΠΔ, τα δελτία ποινικού μητρώου που αφορούν καταδικαστική απόφαση για την οποία χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Ποινικού Κώδικα, παύουν να ισχύουν και αποκλείεται η χρησιμοποίησή τους για οποιοδήποτε σκοπό μετά την πάροδο πέντε ετών από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής, εφ' όσον η αναστολή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί.

Από το περιεχόμενο της ανωτέρω διάταξης σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι το Δελτίο Ποινικού Μητρώου είναι το μόνο απαιτούμενο από τις οικείες διατάξεις δικαιολογητικό για να διαπιστωθεί αν υφίσταται καταδίκη που εμποδίζει την χορήγηση ή ανανέωση της συγκεκριμένης αδειας, προκύπτει ότι καταδίκες που δεν εμφανίζονται στο δελτίο ποινικού μητρώου δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 του Π.Δ. 208/2002.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Κατόπιν των ανωτέρω, το Γ τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι, για την εφαρμογή των άρθρων 3, 4 και 15 του π.δ. 208/2002(Α'194) όπως ισχύει, στις περιπτώσεις: α) αναγγελίας ενάρξεως επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών β) γνωστοποίησεως της παράτασης άσκησης του ίδιου επαγγέλματος (ανανέωσης αδειας) και γ) ανακλήσεως του δικαιώματος άσκησης, οφείλουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες να λαμβάνουν υπόψη τις καταδίκες για τα ποινικά αδικήματα που είναι κρίσιμα για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων και εμφανίζονται στο ποινικό μητρώο των υποψηφίων, ανεξάρτητα από την τύχη της επιβληθείσης ποινής, από το εάν δηλαδή, η ποινή αυτή έχει ανασταλεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Ποινικού Κώδικα, καθώς και εάν έχει παρέλθει επιτυχώς ή όχι ο χρόνος αναστολής εκτελέσεως της ποινής.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Γραμματικός
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Μαρία Δεληγιάννη
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.